

Kohti lapsen näköistä osallisuutta.

Tulensalo, Hanna & Kalliomeri, Reetta & Laimio, Janica (toim.). Pelastakaa lapset ry 2021.

TEKSTI: **Sanna Kejonen**

Teos antaa monipuolisesti käytännöllisiä vinkkejä lapsen osallisuudesta ja ajatuksia siitä, mitä hyvä elämä on. Teosta on ollut kirjoittamassa 24 asiantuntijaa, jotka ovat lasten kanssa työskenteleviä ammattilaisia, tutkijoita ja kokemustoimijoita. Teoksen useassa kirjoituksessa nousee tärkeäksi lapsen kunnioittaminen ja auttaminen siihen, että hän voi olla oma itsensä. Kokemus yhteisöllisyydestä ja tarve kuulua ryhmään on ihmisen perustarve. On tärkeää kuunnella aidosti lasta ja hänen ajatuksiaan, ei olettaa tietävänsä lapsen puolesta.

Teos on hyvin käytännönläheisesti kirjoitettu ja tekstissä on paljon suoria lainauksia lasten puheista ja kokemuksista. Lapsen osallisuuden kokemukset syntyvät arkisissa tilanteissa ja tähän lapsi tarvitsee aikuisen apua ja tukea. Tiedostamalla lapselle merkitykselliset asiat aikuinen pystyy tukemaan lapsen mahdollisuutta osallistua.

Lukiessa pohdin omaa tapaan kohdata lapsia työssäni ja mietin, muistanko riittävästi tukea lapsen osallisuutta ja mikä on minulle luonteva tapa olla ja kuulla lasta. Teoksen vinkit ja oivallukset antavat ammattilaisille hyviä käytännön eväitä siirrettäväksi

omaan työhön. Luvussa Hoitotyö ja hoitamisen taito lapsen osallisuuden tukena on lapsen kohtaamiseen hyvä muistilista, jonka mukaan moni meistä varmasti luontaisesti toimii, mutta siitä ei tulisi edes kiireessä tinkiä. Listan voisi sisällyttää osaksi perehdytystä yksikön perehdytyskansioon.

Suosittelen kirjaa luettavaksi kaikille lasten parissa työskenteleville, vanhemmille sekä myös päättäjille. Kirja on luettavissa verkkojulkaisuna osoitteessa: <https://www.pelastakaalapset.fi/lapsilta-opittua/kohti-lapsen-nakoista-osallisuutta-julkaisu/>.

Voimauttava varhaiskasvatus. Leikkivä, osallinen ja hyvinvoiva lapsi.

Kangas, Jonna; Lastikka, Anna-Leena & Karlsson, Liisa. Otava 2021.

TEKSTI: **Laura Ortju**

Voimauttava varhaiskasvatus -teos tarjoaa nimestään huolimatta tietoa ja työkaluja kaikille lasten ja erityisesti lapsiryhmien kanssa työskenteleville aikuisille. Teos lähestyy lasten kanssa toimimista osallisuuden kautta. Keskeisessä roolissa ovat moninaisuuden ymmärtäminen sekä toiminnallisten ja leikkilisten menetelmien käyttö. ►

Teoksesta välittyä lapsen arvostus ja lukija johdatetaan näkemään lapsen aloitteet tärkeinä sekä lapsi osaavana toimijana yhteisössään. Myös hoitotyössä on olennaista, millainen lapsikäsititys ammattilaisella on. Arvostus näkyy työtavoissa ja välittyä lapselle ilmapiirinä, jossa on helppo olla oma itsensä ja tulla osalliseksi. Kirjoittajat käsittelevät osallisuutta pitkälti pedagogiikan näkökulmasta. Samoja periaatteita voidaan soveltaa hoito- ja kuntoutustyöhön, jossa lapsella on paljon opittavaa voidakseen omaksua esimerkiksi itsehoidon taitoja, vuoro-vaikutuksen tapoja tai tunnesäätelyä.

Teos sisältää konkreettisia tehtäviä ja se soveltuukin hyvin työyhteisön yhteiseksi oppaaksi ja osastotuntien aiheeksi. Teosta voi suositella erityisesti sairaalakouluissa, erityisoppilaitoksissa tai lasten oppimisvaikeuksien parissa työskenteleville.

Lapsen oikeudet perheessä.
Hakalehto, Suvianna & Toivonen, Virve (toim.). KauppaKamari 2021.

TEKSTI: **Laura Ortju**

Lapsen oikeudet perheessä -teoksessa lapsioikeus-ustutkijat ja -juristit tarkastelevat lapsen oikeudellista asemaa perheessä käytännönläheisten esimerkkitapausten kautta. Teos on yllättävän helppolukuinen ja ymmärrettävä myös oikeustiedettä tuntemattomalle lukijalle.

Jokaiselle lapsen kanssa työskentelevälle sekä vanhemmille voi suositella luettavaksi teoksen alkuosaa, jossa käsitellään muun muassa vanhempien oikeuksia ja velvollisuuksia, lapsen oikeutta saada näkemyksensä otetuksi huomioon sekä lapsen oikeutta osallisuuteen, yksityisyyteen ja uskonnonvapauteen. Teoksesta välittyä, kuinka jokaisena päivänä me aikuiset teemme ratkaisuja lasten puolesta ja kuinka voimme omilla pienillä teoillamme ja tavoillamme joko estää tai edistää lapsen oikeuksien toteutumista. Teoksessa paneudutaan yksityiskohtaisesti lapsen oikeuksiin muun muassa adoptiossa ja lastensuojelussa. Teoksesta voi hakea ymmärrystä toimia niiden asiakasperheiden kanssa, joiden perhe-elämään oikeudelliset prosessit kuuluvat.

Suosittelen lämpimästi terveydenhuollon organisaatioiden johtajille, kuntapäätäjille ja muille strategisesta työstä vastaaville luettavaksi Anna Nylundin kirjoittamaa lukua Kohti lapsen todellista osallisuutta. Luvussa annetaan konkreettisia toimintaehdotuksia siihen, miten lapsen oikeudet voidaan paremmin huomioida päätöksenteossa ja strategioissa. Kaiken kaikkiaan teos antaa paljon pintaa, johon käytännön työarkea voi peilata. Hoitotyössä lapsen oikeudet ovat riskissä tulla tahattomasti loukatuksi, jos tehdään päätöksiä hoidosta ja kuntoutukselta lasta kuulematta. Ammattilaisen velvollisuus on valvoa lapsen edun ja oikeuksien toteutumista.

Isla saa kavereita.
Percival, Tom.
Kumma-kustannus 2021.

TEKSTI: Laura Ortju

Tämä Tom Percivalin kirjoittama ja Raija Rintamäen suomentama lastenkirja kuvaa taidokkaasti sitä, miten jokaisella on tarve kuulua joukkoon ja miten se ei ole kaikille niin yksinkertaista. Kirjan päähenkilö Isla on taitava ja herkkä tyttö, joka hämmentyy melusta ja näkee värejä numeroissa. Percivalin kuvitus tukee tarinasta välittyviä tunnetiloja ja tuo luontevasti esiin ihmisten moninaisuutta.

Aikuiselle lukijalle teos antaa ajatteleminen aihetta siihen, miten voimme paremmin tukea jokaista lasta kaverisuhteisiin. Tarinassa Isla vietään keskelle meluisia lastenjuhlia, vaikka häntä jännittää ja hämmentää. Onneksi lapset ovat usein meitä aikuisia viisaampia ja tässäkin tarinassa ratkaisevat tilanteen. Tarina antaa hyvän esimerkin siitä, miten yhteisen toiminnan kautta voi olla helpompi päästä mukaan yhteisöön. Me aikuiset voimme tukea lasta nostamalla hänen kiinnostuksen kohteitaan ja osaamisalueitaan ryhmän yhteiseen tarkasteluun. On tärkeä muistaa, että

Suomen
Lastenneurologinen
Yhdistys ry
onnittelee

10 vuotta
täyttävää
LANE ry:tä

Lastenneurologian hoitajat ry

jokainen lapsi tarvitsee kokemuksia siitä, että on taitava ja jokaisen lapsen tapa leikkiä on oikea.

Teosta suositellaan yli 3-vuotiaille, mutta 2-vuotias testilukija otti tarinan heti omakseen. Hän on halunnut kirjaa luettavan päivittäin useita kertoja aina siitä saakka, kun se kolahti postilaatikoon. Tarinassa on selvästi samaistuttavia piirteitä lapsen omaan arkeen ja tilanteisiin päiväkodissa. ”Luetaan äiti se, missä se saa kavereita. Se Isla. Mitä se ei tykkää melusta. Mä en tykkää. Mäkin osaan askarrella. Mitä ne muut lapset ei osaa. Mä voin niille näyttää. Ne voi sitte olla mun kavereita!” ■